

Ristikot työnä ja ammattina

En tiedä kovin monta muuta puuhaa, mistä nauttisin yhtä paljon kuin sanatehtävien laadinnasta. Niiden ratkominenkin on oikein miellyttävää, mutta vielä hausکمپaa on itse sommitella sanat ruudukoihin ja keksiä niille kulloiseenkin tehtävään sopivat vihjeet.

Koska en kuitenkaan ole alan täysammattilainen, laatiminen on kohdallani hieman kausiluonteista. Paitsi että muu työ- ja vapaa-ajankäyttö sanelee tekemiselle omat ehtonsa, niin aina ei myöskään löydy puhtia ja innostusta. Inspiraatio voi kadota joksikin aikaa, tullaan taas jonkin ajan kuluttua takaisin. Joskus iskee niin sanottu kirjoittajan blokki. Ei vain saa millään aloitetuksi. Ei sitten millään. Ei, vaikka sanat ja ideat pyörivät päässä. Ei hivuta yhtään. Joskus mä teen ja toisinaan taas en.

Hyvinä hetkinä taas laatiminen sujuu kuin itsestään. Tehtäviä voi syntyä monta yhdessä päivässä. Ja seuraavanakin päivänä. Ja sitä seuraavana. Silloin on hyvä fiilis.

Mutta miten on asian laita noin yleisesti ottaen? Millaista on ristikoiden tekeminen ammattina? Millaista on ristikobisnes?

Itse asiassa en ole tutkinut asiaa mitenkään perinpohjaisesti, mutta seuraavassa muutama hajahuomio.

Sanaristikoita julkaistaan Suomessa paljon. Hyvin paljon. Lähes joka sanoma- ja aikakauslehdessä on ristikoita. Ilmaisjakelulehdissä on ristikoita. Paikallislehdissä on ristikoita. Verk-

kosivuilla on ristikoita. Ristikoita on joka paikassa. Erilaisia ristikokolehtiä on kymmenittäin.

Laatijoitakin on paljon. Meistä suurimalla osalla on kuitenkin jokin muukin työ, josta saamme toimeentulomme, ja laadinta on enemmistölle vain harrastus tai korkeintaan sivuammatti. (Paljastan suuren salaisuuden: sanatehtävien laatimisella ei rikastu. Julkaisu-palkkiot ovat melko vaatimattomia. Ristikoita laaditaan enimmäkseen luomisen ilosta. Voitte tässä suhteessa verrata laatijaa vaikkapa runoilijaan. Sama kaiku on askelten.)

Ristikobusiness on kuitenkin business. Moni muukin kuin laatijat itse saa ristikoiden tekemisestä rahaa, ainakin hieman. Ristikokolehtiä ei julkaista, elleivät ne kannata taloudellisesti, tai ellei julkaisija pääse edes omilleen. Kustantaja ottaa riskin ja odottaa saavansa palkkan-sa tilaajilta ja irtonumeroiden ostajilta.

Ristikoiden tekemisessä tarvitaan myös muunlaista taitoa. Koeratkojat tarkistavat etukäteen, ettei ristikoissa ole virheitä. (Joskus virheitä jää julkaistuihin tehtäviin, ja sekös meitä harmittaa hirmuisesti. Laatijaa kaikkein eniten.) Lehdet pitää myös taittaa ja painaa ja postittaa. Ja jos kyseessä on palkintotehtävä, niin jonkun pitää käydä lähetetyt vastaukset läpi ja arpoa palkintojen saajat.

Itselleni sopii hyvin tällainen ravintoketju. Tykkään laatimisesta, mutta en haluaisi enkä osaisi julkaista omaa lehteä. Olen tyytyväinen, kun joku muu tekee sen puolestani.

Eikä suomalaisilla ristikonratkojilla pitäisi olla valittamista tarjonnan suhteen. Ristikoita on paljon enemmän kuin kukaan ehtii ratkoa.

Antti Parkkinen
antti.parkkinen@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoaiheisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/